

Rokotteella ja narkolepsialla ei ole kiistatonta yhteyttä

(Helsingin Sanomat 25.8.2010)

”Se, että joku sairastuu rokotuksen jälkeen, ei todista muuta kuin sen, että näiden kahden asian välillä vallitsee ajallinen yhteys”

Viime päivinä on uutisoitu, että kouluikäisten nukahtelusairaus, narkolepsia, olisi sikainfluenssarakotteen aikaansaama. Väitteessä on vedetty mutkat suoriksi tavalla, joka vaatii muutaman kommentin.

ENSINNÄKIN, kovat faktat eivät, ainakaan toistaiseksi, oikeuta yksisilmäiseen rokotteen syyttämiseen. Se, että joku sairastuu rokotuksen jälkeen, ei todista muuta kuin sen, että näiden kahden asian välillä vallitsee ajallinen yhteys.

Tarvitaan nykyistä suurempi joukko suunnilleen samanpituisen aikajakson jälkeen sairastuneita osoittamaan, että oireisto oli rokotuksen aiheuttama. Jos joku syö puuroa tänään ja jää huomenna auton alle, onko onnettomuus puuron aiheuttama? Ajallinen yhteys on kiistaton.

”Narkolepsian syytä tai syitä ei tunneta”

SUUNNATON kansainvälinen kohu syntyi Britanniassa 1998, kun muuan rokotukseen vain vähän perehtynyt tutkija sai julkaistuksi arvostetussa Lancet-tiedelehdessä 12 lapsen aineiston, joiden mukaan tuhkarokon, sikotaudin ja vihurirokon vastainen MPR-rokotus aiheuttaisi autismia. Väite on sittemmin osoitettu vääräksi toistuvasti, jopa suomalaisaineistoin.

Asiassa edettiin vähitellen niin pitkälle, että Lancet-lehti myönsi erheensä ja veti koko jutun pois omista tiedostoistaan! Se on tiedepiireissä lähes ennennäkemätön kokemus. Väitteen alullepanija vastailee nyt oikeudessa kytköksistään tiettyihin lobbarijärjestöihin.

TOISEKSI, narkolepsian syytä tai syitä ei tunneta. On toki mahdollista, että infektiolla olisi tässäkin taudissa osuutensa, mutta jos niin on, onko syynä sikainfluenssa, sen vastainen rokotus, niiden kombinaatio vai jokin muu tartunta? Asia vaatii jatkotutkimuksia.

Ehkä hankalin pulma on siinä, ettei ole nopeaa tietä ratkaista asia puoleen eikä toiseen. Mainittu MPR-kohu johti vuosikausia kestäneisiin laajoihin selvityksiin, jotka nielivät paljon voimavaroja.

Rokotuksia vastustavat piirit saivat runsaasti aikaa toistellakseen mantraansa rokotusten vaarallisuudesta. Seurauksena oli rokotuspeittävyuden pieneneminen ja tuhkarokkoepidemioita eri puolilla Eurooppaa. Tuhansia lapsia sairastui eikä kuolemiltakaan vältytty. Sopii toivoa, että nykyinen narkolepsiakohu ei johda Suomessa ja muualla samanlaiseen typeryyteen. Tässäkin asiassa maltti on valttia: tutkitaan ensin ja hutkitaan vasta sitten – jos aihetta ilmaantuu.

TUTKIMUKSEN KANNALTA on hyvä, että Suomessa on käytetty vain yhdenlaista sikainfluenssarakotetta. Tarjolla oli muitakin vaihtoehtoja. Jos nyt pitäisi selvittää hyvin harvinaisen taudin ja useammanlaisen rokotteen välisiä yhteyksiä, vyyhti sotkeentuisi entisestään. Koska se on kyllin

monisäikeinen jo nykyisellään, puretaan tämä vyyhti ja jatketaan keskustelua, kun lanka on suoritettu. Siihenkin kuluu aikaa.

Heikki Peltola

professori

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (Hus)